

Nr 6

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske.

Genom en den 5 februari 1960 dagtecknad proposition nr 39, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske

Härigenom förordnas, att 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

4 §.

Den som ej är svensk medborgare må bedriva fiske i allmänt vatten endast efter tillstånd av Konungen. Är han innehavare av enskild fiskerätt, skall han dock i fråga om rätt att från det enskilda vattnet sträcka fast redskap vidare ut i allmänt vatten vara likställd med svensk medborgare.

21 §.

Konungen äger bestämma att fiske enligt föreskrifterna i 6—20 §§

(Föreslagen lydelse)

4 §.

Utlänning, som sedan minst två år är stadigvarande bosatt här i riket, är likställd med svensk medborgare med avseende å fiske i allmänt vatten.

I övrigt må den som ej är svensk medborgare bedriva fiske i allmänt vatten endast i den mån Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer så medgiver. Är han innehavare av enskild fiskerätt, skall han dock i fråga om rätt att från det enskilda vattnet sträcka fast redskap vidare ut i allmänt vatten vara likställd med svensk medborgare.

21 §.

Utlänning, som sedan minst två år är stadigvarande bosatt här i riket,

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

må bedrivas även av den som ej är svensk medborgare.

är likställd med svensk medborgare med avseende å fiske enligt föreskrifterna i 6—20 §§.

I övrigt må den som ej är svensk medborgare bedriva fiske enligt nämnda föreskrifter endast i den mån Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer så medgiver.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1960.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att utlänning, som sedan minst två år stadigvarande är bosatt här i riket, skall vara likställd med svensk medborgare i fråga om rätt att fiska på allmänt eller eljest fritt vatten. Därjämte förordas lagändring av innebörd, att Kungl. Maj:t skall äga delegera till myndighet att i övriga fall pröva ansökningar av utlänningar om rätt att fiska.

I propositionen uttalas vidare, att Kungl. Maj:t har för avsikt att — i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats av Nordiska rådet i rekommendation den 12 november 1958 — utfärda bestämmelser av innebörd, att medborgare i Danmark, Finland, Island och Norge blir likställda med svenska medborgare i fråga om rätt att med spö, pilk och liknande redskap utöva fritidsfiske vid havskust. Härvid avses dock att undantag skall göras för Nedertorneå kommun i Norrbottens län.

Bestämmelserna skall träda i kraft den 1 juli 1960, då föreskrifter av liknande innebörd väntas komma att vara genomförda jämväl i Danmark, Finland och Norge.

Inledning

Nordiska rådet har den 12 november 1958 rekommenderat regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att genomföra likställighet mellan egna medborgare och medborgare från annat nordiskt land beträffande icke yrkesmässigt fiske i havet i överensstämmelse med vad som anföres i rådets juridiska niomannakommittés utlåtande i snörsmålet av den 3 februari 1958 med tillhörande lagförslag.

Lagförslagen samt motiven till rekommendationen framgår närmare av Nordiska rådets tryck till Sak B 1/1958.

Vid möte i Oslo den 15 november 1958 enades representanter för regeringarna om att Sverige skulle vara koordinerande land för detta spörsmål.

Över rekommendationen med därtill hörande handlingar har efter re-

miss yttranden avgivits av kammarkollegiet, generaltullstyrelsen, fiskeristyrelsen, chefen för försvarsstaben, hovrätten för Västra Sverige, länsstyrelserna i Stockholms, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs och Norrbottens län, Föreningen Norden, Sveriges fiskares riksförbund, Svenska fiskevårdsförbundet, Fiskefrämjandet och Svenska sportfiskareförbundet. Vid länsstyrelsernas remissvar har fogats ett flertal yttranden från bl. a. hushållningssällskap, fiskeriintendenter och fiskarorganisationer.

Den 29 oktober 1959 har i jordbruksdepartementet hållits ett sammanträde på ämbetsmannanivå med representanter för de av frågan berörda departementen i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Före sammanträdet hade till representanterna utsänts en av chefen för det svenska jordbruksdepartementets rättsavdelning den 25 september 1959 upprättad promemoria, vari intagits utkast till svenska författningar i anledning av Nordiska rådets rekommendation nr 2/1958 och remissyttrandena däröver. Vid sammanträdet enades man om att slutliga förslag till författningar snarast borde utarbetas i de olika länderna. Varje lands förslag borde därefter tillställas de andra ländernas representanter för yttrande.

Representanterna var vidare ense om att de nya bestämmelserna borde träda i kraft den 1 juli 1960.

Nordiska rådets rekommendation har närmast föranletts av ett svenskt regeringsförslag, vari Kungl. Maj:t berett Nordiska rådet tillfälle att avgiva utlåtande i anledning av riksdagens skrivelse nr 176/1957. I denna skrivelse har riksdagen givit tillkänna vad tredje lagutskottet anfört i sitt utlåtande nr 13/1957 över motionerna I: 383 och II: 472 till 1957 års riksdag, i vilka hemställts om sådan ändring i lagen om rätt till fiske, att nordiska medborgare jämställdes med svenska med avseende å rätten att fritt bedriva fiske.

I utlåtandet gjorde utskottet bl. a. följande allmänna uttalande.

Utskottet finner det angeläget att betona vikten för de nordiska samarbetssträvandena av att alla nordiska medborgare, så långt detta utan allvarligare olägenheter kan ske, beredes största möjliga frihet vid vistelse i annat nordiskt land. Den i motionerna upptagna frågan synes utskottet ur denna synpunkt väl ägnad för snara åtgärder. När utskottet likväl stannat för att icke tillstyrka motionärernas förslag utan i stället föreslår att problemet särskilt skall utredas, har detta väsentligen berott på önskemålet att få till stånd ett ömsesidigt handlande från alla de nordiska ländernas sida samt på vissa praktiska svårigheter, som lämpligen först bör bli närmare belysta. Om emellertid de nordiska regeringarna skulle finna former för gemensamma anstalter i motionernas syfte, t. ex. genom konventioner, utan att avvakta att hithörande frågor i sin helhet blivit utredda, anser utskottet en sådan utveckling vara att hälsa med tillfredsställelse.

Enär kravet på ömsesidighet ej enbart är ett svenskt intresse och ovanberörda praktiska svårigheter torde ha sina motsvarigheter i det övriga Nordens länder, vill utskottet för sin del föreslå, att den avsedda utredningen utföres genom försorg av något samnordiskt organ, exempelvis Nordiska rådet, eller eljest under former som medger bästa möjliga samordning av utredningsarbetet berörda länder emellan.

Utskottet hemställde, att riksdagen i anledning av motionerna i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte som sin mening giva tillkänna vad utskottet anfört.

Det i Nordiska rådets rekommendation åberopade, av dess juridiska nio-mannakommitté upprättade svenska lagutkastet återfinnes å s. 32 i propositionen.

Gällande rätt

Innan de frågor som sammanhänger med rekommendationen behandlas, torde det vara lämpligt att här lämna en kort orientering om i vad mån fiske med rörliga redskap fritt får utövas av varje svensk medborgare utan stöd av enskild fiskerätt.

Fisket i *enskilt vatten* är enligt huvudregeln i 5 § lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske (fiskerättslagen) förbehållet jordägaren eller den som på annan särskild grund (t. ex. avtal eller skattläggning) äger fiskerätt. För avgränsningen mellan enskilt och allmänt vatten i *havet* finns enligt lagen den 1 december 1950 om gräns mot allmänt vattenområde (gränslagen) tre huvudregler. Beroende på vilken av dessa regler som är tillämplig brukar man indela enskilt vatten i »strandvatten» (gränslagen 2 § 1.), »enklavvatten» (gränslagen 2 § 2.) och »kilometervatten» (gränslagen 3 och 4 §§).

Allt vatten i havet, som ej enligt nu angivna regler är enskilt, är *allmänt vatten*. Allmänt vatten finns även i insjöarna Vänern, Vättern, Hjälmaran och Storsjön (i Jämtland). Gränsdragningen sker även där i stort sett efter de regler som gäller för havet.

I det *allmänna vattnet* äger varje svensk medborgare fiska med rörligt redskap (1 § fiskerättslagen). Sådan rätt till »fritt fiske» gäller emellertid i stor utsträckning även i *enskilt vatten vid havskust* (6—15 §§ fiskerättslagen). Vid vissa kuststräckor omfattar det fria fisket i enskilt vatten blott fiske med skötar, nät och liknande redskap för fångst av sill eller strömming. Detta fiske torde man här kunna bortse från. Fiske med rörliga redskap över huvud taget, alltså bl. a. spinnspö och pilk, får fritt ske på ostkusten fr. o. m. gränsen mot Finland i norr t. o. m. Uppsala län i söder. Fisket får dock ej avse lax. Vid Blekinge läns södra kust gäller att allt fiske med rörligt redskap är fritt utom i strandvatten. Fiske med nät, tobisnot och långrev får därjämte ske även i strandvattnet. På Skånes södra och östra kuster är fisket fritt ända intill stranden. Detsamma gäller hela den svenska västkusten, dock med undantag för ostronfiske inom 200 m från stranden.

Fritt fiske på *enskilt vatten* får i viss utsträckning utövas även i *de fyra insjöar, där allmänt vatten finnes, samt i Mälaren*. Bestämmelser härom återfinnes i 16—20 §§ fiskerättslagen.

I fråga om utlänningsfiskerätt gäller nu i Sverige att utlänning ej får fiska på allmänt eller eljest fritt vatten utan tillstånd av Konungen.

Visst undantag har dock gjorts för den som är innehavare av enskild fiskerätt (4 och 21 §§ fiskerättslagen). Tillstånd kan lämnas även till grupper av personer, t. ex. medborgare i visst land eller medlemmar i viss förening. Tillstånd kan avse allt fiske eller visst slags fiske.

I *Danmark* är utlänning, som är fast bosatt i landet sedan två år tillbaka, jämställd med dansk medborgare i fråga om *havsfiske*. Fiskeriministeriet kan dock meddela undantag.

I *Finland* äger endast finsk medborgare fiska i *saltjön* på statens vatten eller utanför byarå. I övrigt är utlänning i fråga om fiske jämställd med annan invånare i by, vilken ej tillhör visst fiskelag. Detta tillämpas även då utlänning är på tillfälligt besök. Fiskerätten avser endast husbehovs- och rekreativfiske.

I *Norge* får utlänning, som har sitt hemvist där, fiska på *havsterritoriet*. I staten tillhöriga sötvatten kan »fjellstyret» med vederbörande departements samtycke upplåta fiskerätt även till utlänning.

Frågan om fiskerätt för alla utlänningar som har hemvist i Sverige

Rekommendationen

Rekommendationen avser egentligen blott nordiska medborgares fiskerätt, men däri hänvisas utan reservation till niomannakommitténs utlåtande. Detta innehåller beträffande utlänningar i allmänhet följande förslag till lagändringar.

Norge. Förbudet för utlänning att fiska innanför den norska fiskerigränsen i havet skall icke gälla »sportsfiske med håndredskap» (alltså ej inskränkning till nordiska medborgare och ej krav på hemvist).

Sverige. Utlänning, »som sedan minst två år har hemvist i riket» skall vara likställd med svensk medborgare med avseende å fiske såväl i allmänt vatten som i enskilt vatten, där fisket helt eller delvis är fritt för envar svensk medborgare. Det föreslås att bestämmelse härom införes i lagen (4 och 21 §§). I fråga om tillståndsgivningen beträffande icke domicilierade utlänningar (andra än nordiska medborgare) föreslås ingen ändring. Den skall enligt lagutkastet alltså fortfarande ankomma på Konungen. I motiven till detta anföres följande.

Skäl torde finnas att i detta sammanhang reglera frågan om de här i riket bosatta utlänningarnas rätt till fiske. Lämpligen torde man i Sverige kunna ansluta sig till den i övriga nordiska länder tillämpade grundsatsen, enligt vilken med landets egna medborgare jämställs utlänningar som är bosatta i landet. Det kan därvid vara rimligt att, i likhet med vad som är fallet i Danmark, uppställa krav om två års bofasthet för uppnående av jämställdhet. Då flertalet i Sverige bosatta personer, som icke har svenskt medborgarskap, är medborgare i något av de nordiska grannländerna, kommer den föreslagna lagändringen att framför allt avse personer från dessa länder. Om den genomföres, skulle bl. a. en medborgare från annat nordiskt land än Sverige efter två års vistelse i vårt land kunna bli yrkesfiskare i Sverige.

Remissyttrandena

Förslaget i denna del tillstyrkes uttryckligen av *hovrätten för Västra Sverige, fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt, Fiskefrämjandet* samt *länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Blekinge, Skaraborgs, Göteborgs och Bohus* samt *Norrbottnens län*.

Fiskeristyrelsen tar inte direkt ställning till förslaget men anser, att erforderliga medgivanden bör göras genom bestämmelser, som utfärdas av Kungl. Maj:t med stöd av 4 och 21 §§ fiskerättslagen.

Sveriges fiskares riksförbund har ingen erinran att göra, men anser att lagändring inte är nödvändig. Det vore enligt förbundet enklast, att Kungl. Maj:t gav generella dispenser i sådana fall, då så kunde vara lämpligt.

Chefen för försvarsstaben är tveksam, enär frågan faller utom det egentliga internordiska samarbetet, men vill inte motsätta sig att förslaget genomföres.

Kammarkollegiet anser, att ytterligare utredning erfordras i denna fråga och att tills vidare endast icke yrkesmässigt fiske bör regleras.

Länsstyrelsen i Stockholms län ifrågasätter om fiskerätten skall gälla jämväl fritt vatten i insjöarna och hyser betänkligheter mot att rätten skall avse även yrkesmässigt fiske. Länsstyrelsen påpekar, att tredje lagutskottet uttalade sig blott rörande vidgade möjligheter för medborgare i övriga nordiska länder att här bedriva sportfiske.

Fiskeriintendenten i Övre södra distriktet avstyrker i ett yttrande till länsstyrelsen i Skaraborgs län detta förslag. Han befarar, att utlänningar inte skall ha kännedom om de bestämmelser av skilda slag som gäller för fritt fiske i de stora sjöarna. Man finge därför räkna med att talrika överträdelser skulle komma att ske. Möjligen skulle frågan komma i ett annat läge om fiskekort (fiskevårdsavgift) infördes.

Fiskerätt för medborgare i andra nordiska länder, vilka ej är bosatta i Sverige

Allmänna synpunkter*Motionerna*

I motionerna I: 383 och II: 472 till 1957 års riksdag föreslogs att åtgärder skulle vidtagas för att medborgare i övriga nordiska länder skulle jämföras med svenska medborgare i fråga om rätt till fiske i allmänt vatten och sådant enskilt vatten, där fiskerätt tillkommer envar svensk medborgare. Likställigheten skulle kunna genomföras antingen så att generella föreskrifter utfärdades med stöd av dispensreglerna i 4 och 21 §§ fiskerättslagen eller så att lagen ändrades därhän, att i nyssnämnda paragrafer infogades bestämmelser om att nordiska medborgare skulle vara likställda med svenska medborgare. Det senare alternativet syntes enligt motionärerna vara att förorda.

Motionerna utmynnade i en hemställan, att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om framläggande av förslag till riksdagen om sådan ändring av fiskerättslagen, att nordiska medborgare jämställdes med svenska med avseende å rätten att fritt bedriva fiske.

Tredje lagutskottet

Tredje lagutskottet erinrade i sitt utlåtande nr 13/1957 om att förevarande fråga tidigare behandlats i Nordiska rådet vid andra sessionen år 1954 (rekommendation nr 27), vid fjärde sessionen år 1956 (juridiska utskottets utlåtande nr 6) samt vid femte sessionen år 1957 (sak D 22, förslag nr 13).

Efter redogörelse för de yttranden över motionerna, som utskottet inhämtat, anförde utskottet följande.

Motionärernas hemställan går ut på att medborgare i de övriga nordiska länderna skall jämställas med svenska med avseende å rätten att fritt bedriva fiske i allmänt vatten och sådant enskilt vatten, där fiskerätt tillkommer envar. Av motiveringen till motionerna förefaller det dock som om endast sportfiske skulle åsyftas. Nordiska rådets rekommendation i augusti 1954, vartill motionerna hänvisar, innefattar heller icke annat än en hemställan till de nordiska ländernas regeringar att undersöka möjligheterna för nordiska medborgare att vid besök i annat nordiskt land få bedriva fritt fiske av sådan icke yrkesmässig natur, som tillkommer vistelselandets medborgare.

Vad beträffar rätten till sportfiske (taget i samma bemärkelse som nöjesfiske eller fritidsfiske) gäller i alla de nordiska länderna — med undantag av Finland, där utlänningar i sådant avseende är likställda med landets egna medborgare — att detta i vatten, där fiskerätten tillkommer envar, icke utan särskilt tillstånd må bedrivas av utländsk medborgare, som icke har stadigvarande bosättning i landet.

Däremot föreligger i princip icke i något av Nordens länder hinder för utlänning att med tillstånd av fiskerättsinnehavaren fiska i enskilt vatten, i den mån denne äger att ensam förfoga över fiskerätten. Denna rätt beröres likväl icke av den genom motionerna väckta frågan.

Såsom i motionerna påtalats råder följaktligen det förhållandet, att medborgare från annat nordiskt land, vilken befinner sig på tillfälligt besök i Sverige som turist eller som gäst hos svenska vänner, principiellt är förbjuden att bedriva sportfiske i vatten, där rätt till frifiske eljest föreligger, även om det sker i sällskap med samtidigt fiskande svenskar. På motsvarande sätt förhåller det sig för svenskar som tillfälligt vistas i Danmark och Norge. Det har emellertid visat sig ogörligt att i praktiken upprätthålla så stränga bestämmelser, varför ett faktiskt tillstånd uppkommit, där berörda länders myndigheter i stor utsträckning ej reagerar mot sportfiske längs havskusterna, som utövas med handredskap av medborgare från annat nordiskt land.

Beträffande rätten till kustfiske för den som har stadigvarande hemvist inom vistelselandet är de danska och norska reglerna mera liberala än de svenska, i det att sådan person där är jämställd med landets egna medborgare. I Sverige saknar t. o. m. en här mantalsskriven utlänning fiskerätt varom nu är fråga.

Av remissvaren framgår att något starkare motstånd icke reses annat än från militärt håll mot att sportfiske med handredskap generellt tillåtes även för andra nordiska länders medborgare, under förutsättning att svenskar tillerkännes samma rättigheter i det övriga Norden.

Vad gäller här i riket mantalsskrivna nordiska medborgare, bör Sverige i och för sig genast kunna vidtaga åtgärder, som bringar oss till ömsesidighet med Norden i övrigt. Likaså bör något principiellt hinder ej anses föreligga mot ett svenskt åtagande, som endast fastställer ett faktiskt rådande förhållande, utan att motsvarande åtgärder från de andra länderna först inväntas, åtminstone om ett sådant initiativ kan antagas leda till snar efterföljd.

Rekommendationen

Nordiska rådets *juridiska niomannakommitté* uttalar till en början, att den bortsett från de isländska bestämmelserna, enär spørgmålet i fråga om Island knappast har en sådan praktisk betydelse, att det skulle vara motiverat att föreslå ändring i de bestämmelser, som där gäller. Kommittén uttalar därefter följande (översatt från norska).

Kommittén har sig bekant att gällande bestämmelser icke överallt tillämpas efter bokstaven, men det är å andra sidan klart, att reglerna icke sällan har givit anledning till irritation hos personer på besök i ett annat nordiskt land. Tillfredsställande förhållanden på området kan därför ernås endast genom lagändringar i Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Vid närmare behandling av spørgmålet har kommittén i övrigt begränsat ämnet på sätt som anges i utlåtandet av rådets juridiska utskott under fjärde sessionen, d. v. s. till icke yrkesmässigt fiske med handredskap längs kusterna. När denna begränsning har förordats är orsaken härtill att rätten till fiske i insjöar och floder (älvar, åar) i de olika länderna i allmänhet tillkommer ägaren av ifrågavarande vatten (jordägaren) och av denne kan uthyras till privatpersoner, oavsett om dessa är invånare i riket, eller, som icke sällan är fallet, till organisationer för fritidsfiske.

Speciellt för Sveriges vidkommande bör rätten enligt kommitténs mening avse fiske dels längs havskusten oavsett om vattnet är allmänt eller enskilt, dels i allmänt vatten i de fyra stora insjöarna Vänern, Vättern, Hjälmaren och Storsjön i Jämtland (vattnet är allmänt i dessa fyra sjöar utanför en gräns 300 meter från landet).

På detta som på andra områden där likställighetsspørsmålet är aktuellt är det självklart att andra nordiska länders medborgare icke bör ställas gynnammare än ifrågavarande lands egna medborgare. I den omfattning rätt till fiske för dessa beror på att fiskekort eller annan licens löses bör andra nordiska länders medborgare naturligtvis underkastas samma regler. På samma sätt måste medborgare från annat nordiskt land givetvis noga följa de regler som kan vara givna för behandlingen av eventuell fångst.

Kommittén uttalar sig rörande önskvärdheten av att likartade bestämmelser gäller i de skilda nordiska länderna och anför härom följande (översatt från norska).

Den svenska riksdagens tredje lagutskott betonar önskvärdheten av ömsesidighet mellan länderna på detta område. Kommittén delar denna synpunkt såtillvida som den ansluter sig till tanken att likställighet snarast bör genomföras i alla de nordiska länderna. Emellertid gäller — såsom också i annat sammanhang har framhållits under förhandlingarna i Nordiska rådet — att ett strängt fasthållande av kravet på ömsesidighet kan medföra en eljest opåkallad försening av arbetet med likställighet av nordiska medborgare. Det kan därför just i förhållandet mellan de nordiska länderna vara rimligt att göra avkall på detta krav. Även om särskilda politiska eller tek-

niska svårigheter skulle visa sig i ett eller flera av länderna bör detta således enligt kommitténs mening icke hindra att de nödvändiga lagändringarna genomföres i de övriga. Vidare finner kommittén det riktigt att också isländska medborgare likställas med ifrågavarande lands egna medborgare på detta område, även om danska, finska, norska och svenska medborgare icke i Island kan påräkna likställighet på området.

I fråga om de betänkligheter, som anförts ur militär synpunkt, uttalar kommittén följande (översatt från norska).

Icke heller de invändningar, som ur militära synpunkter har blivit framlagda, kan kommittén tillmäta avgörande vikt. Faran för spionage ökas knappast genom att besökande från andra nordiska länder får samma rätt som ifrågavarande lands egna medborgare till att bedriva fritidsfiske. Kommittén önskar dock understryka att det naturligtvis icke är meningen att utlänningar med stöd av en lag som medger rätt till fritidsfiske skall ha tillträde till militära skyddsområden i vilka de eljest icke äger rätt att uppehålla sig.

I anmärkningar till det svenska lagutkastet uttalas, att likställighetsfrågorna i princip torde böra lösas i lag.

Remissyttrandena

Rekommendationen tillstyrkes i denna del av kammarkollegiet, generaltullstyrelsen, hovrätten för Västra Sverige, länsstyrelserna i Stockholms, Kalmar, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Gotlands, Blekinge och Norrbottens län, föreningen Norden, Svenska fiskevårdsförbundet, Fiskefrämjandet och Svenska sportfiskareförbundet. I yttranden till länsstyrelser tillstyrkes förslaget även av bl. a. fiskeriintendenterna i Österhavets, Västerhavets och Övre Norra distriktet samt av Norrbottens kustfiskareförbund, Gotlands fiskareförbund och Malmöhus läns havsfiskeförening. Några av dessa remissinstanser har dock påyrkat mindre jämkningar i förslaget. Till dessa jämkningsförslag återkommer jag i senare avsnitt. Några synpunkter och yrkanden av mera allmän natur torde jag emellertid redan i detta sammanhang få redovisa.

Hovrätten för Västra Sverige och länsstyrelsen i Gotlands län anser, att likställigheten även bör gälla i fråga om det fria fisket i de stora insjöarna.

Länsstyrelsen i Norrbottens län påyrkar i likhet med fiskeriintendenten i Övre Norra distriktet och Norrbottens kustfiskareförbund, att undantag skall göras för Nedertorneå kommun.

Chefen för försvarsstaben, fiskeristyrelsen, länsstyrelsen i Blekinge län och Sveriges fiskares riksförbund uttalar tveksamhet inför förslaget men motsätter sig inte att det genomföres. *Chefen för försvarsstaben* framhåller särskilt vikten av att bestämmelserna om militära skyddsområden iakttages.

Fiskeristyrelsen ingår i sitt yttrande på en teknisk granskning av författningsförslagen utan att ta ställning till om förslaget bör genomföras eller inte. Styrelsen framhåller dock, att åtminstone bland vissa yrkesfiskare

betänkligheter möter mot förslaget, och hänvisar därvid till ett av *Svenska västkustfiskarnas centralförbund* till länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län avgivet yttrande, vari förbundet avstyrker förslaget och anför följande.

På grund av det alltmer ökande fritidsfisket kan man tyvärr inte komma ifrån det faktum att visst intrång emellanåt göres i inomskärsfiskarnas yrke. Tyvärr har inte alla sportfiskare en riktig inställning till denna fritidssysselsättning, utan alltför många exempel finns på sportfiskare som tar i land större fångster än nödvändigt och försäljer dessa till låga priser eller skänker bort dem. Härigenom förstöres emellanåt försäljningsmöjligheterna för den grupp av yrkesfiskare som har de lägsta inkomsterna. Vidare händer det alltför ofta att sportfiskare skadar utestående redskap för yrkesfiskarna.

Det finns grundad anledning befara att dessa svårigheter ytterligare kommer att accentueras om de nordiska regeringarna i enlighet med förslaget skulle genomföra likställighet mellan egna medborgare och medborgare från de övriga nordiska länderna beträffande dylikt fiske. Centralförbundet vill därför avstyrka den framlagda rekommendationen.

Sveriges fiskares riksförbund önskar helst att likställigheten skall omfatta även yrkesmässigt fiske. Förbundet förklarar emellertid, att det inte anser sig böra avstyrka förslaget. Därvid förutsättes dock att samma bestämmelser genomföres i de övriga nordiska länderna.

Ingen av de egentliga remissinstanserna motsätter sig förslaget. I yttranden till dessa avstyrkes det emellertid — förutom av Svenska västkustfiskarnas centralförbund — av Stockholms läns fiskareförbund och Vänerens fiskareförbund. *Stockholms läns fiskareförbund* uttalar därvid, att förslaget troligen skulle komma att medföra, att lönsamheten för det yrkesbetonade fisket försämrades, i synnerhet inom Stockholms län med dess inbjudande skärgård.

Avgränsningen mot yrkesmässigt fiske

Tredje lagutskottet

I tredje lagutskottets utlåtande framhålles, att gränsen mellan yrkesmässigt bedrivet fiske och sportfiske, vilket uttryck utskottet som tidigare nämnts använder i samma bemärkelse som nöjes- eller fritidsfiske, ingalunda är klar. Utskottet anför härom vidare.

Den svenska fiskerättslagstiftningen lämnar ej någon begreppsmässigt definierad skillnad mellan sportfiske och yrkesmässigt fiske utan bara mellan fiske med fast och med rörligt redskap. Svårigheten att draga en gräns mellan yrkesmässigt och annat fiske har även framhållits av ett par remissorgan. Likaså har den norska regeringen uttalat, att den knappast kunde föreslå en avvikelse särskilt beträffande sportfiske, eftersom detta är svårt att skilja från yrkesmässigt fiske. Flera sportfiskeredskap kan med fördel nyttjas även yrkesmässigt, medan åter andra är användbara praktiskt taget enbart för sportfiske. Om sportfiske tillåtes blott med sistnämnda redskap, blir givetvis utrymmet för detsamma ganska begränsat. Tillåtes däremot sportfiske i vidare utsträckning, blir gränsdragningen lätt svävande och beroende av sådana ofta svårbedömliga faktorer som fiskets omfattning, fångstens användning etc. Därtill kommer att även ett typiskt sportfiske genom att utövas av många eller på olämpligt sätt kan medföra skador för yr-

kesfiskarnas och husbehovsfiskarnas verksamhet. Särskilt i gränstrakterna kan frihet för övriga nordiska medborgare till sportfiske, även om detta inskränkes till vissa handredskap, tänkas medföra en så ökad omfattning av dylikt fiske, att det kan bli till avsevärd skada för det ekonomiskt mindre bärkraftiga småfisket nära kusten. I några remissyttranden har även framhållits, att det vore skäl att överväga, om icke en viss kontroll lämpligen skulle kunna utövas genom ett stadgande om skyldighet att lösa fiskekort. Utan att frågan först blivit utredd ur bl. a. dessa synpunkter anser utskottet, att Sverige icke nu bör ensidigt vidtaga lagstiftningsåtgärd eller lämna generellt tillstånd, som medför rätt till sportfiske i svenska vatten för medborgare från annat nordiskt land.

Utskottet väcker därefter frågan om man inte borde söka genomföra lättnader även för det yrkesmässiga fisket och anför där- om följande.

Med hänsyn till de nyss berörda svårigheterna med gränsdragningen mellan yrkesmässigt och icke yrkesmässigt fiske samt till önskvärdheten av största möjliga likställighet nordiska medborgare emellan i deras näringsutövning synes det vidare värt att pröva, om lättnader kunde genomföras även för det yrkesmässiga fisket. Detta skulle eventuellt kunna ske genom konventioner med övriga nordiska länder. Över huvud taget erbjuder förefintliga skiljaktigheter i fiskerättshänseende mellan de nordiska länderna även som de skillnader i de fiskerättsliga förhållandena, som föreligger i olika delar av Sverige, särskilda olägenheter vid försök att genomföra en ömsesidighet, som begränsas blott till sportfisket.

Rekommendationen

Nordiska rådets *juridiska niomannakommitté* anför i denna del följande (översatt från norska).

Rådets rekommendation nr 27/1954 är uttryckligen begränsad till att angå icke yrkesmässigt fiske. De problem, som uppstår med hänsyn till rätten till yrkesmässigt fiske, kommer därför icke i betraktande (vissa problem på detta område har för övrigt redan varit föremål för behandling i rådet; jfr rådets rekommendation nr 1/1954 angående rättslig likställighet för nordiska medborgare i fråga om yrkesfiske).

Kommittén är medveten om att det lagtekniskt kan vålla vissa problem att avgränsa det icke yrkesmässiga fisket från yrkesfisket. Det kan vara fråga om olika terminologiska lösningar, således utom icke yrkesmässigt fiske fritidsfiske, sportfiske (lystfiskeri, sportsfiskeri). Avgörande är härvid alltså att den valda terminologin klarast möjligt uttrycker att det blott är fråga om fiske såsom fritidssysselsättning utan ekonomisk betydelse och i synnerhet utan att fångsten avhändes mot betalning. Att detta är fallet bör preciseras i lagförslagets motiv.

I begränsningen till fritidsfiske (»lystfiskeri») ligger i och för sig redan, att blott sådana redskap som sedvanligen användes av fritidsfiskare, särskilt kast- och metspön samt pilk och motsvarande redskap, är tillåtna. För att undgå tvivel bör man dock enligt kommitténs mening i lagtexten uttryckligen fastslå detta, vilket t. ex. kan ske genom att det bestäms att rätten blott avser fiske med handredskap.

Kommittén har sig beaktat att till och med en så begränsad rätt för andra nordiska medborgare till fiske kan möta motstånd från yrkesfiskares sida. Det synes emellertid helt klart att det icke med fog kan resas någon invänd-

ning mot att genomföra likställighet på detta område. Det är i själva verket blott fråga om att avskaffa ett fullkomligt onödigt irritationsmoment för personer som uppehåller sig i ett annat nordiskt land och önskar att där odla sina fritidsintressen på samma sätt som i hemlandet, och det måste bestridas att härav följer konsekvenser som på något sätt kan skada de professionella fiskarna i deras yrke. Erinras må härvid att det blott är fråga om att tillerkänna besökande från andra nordiska länder en rätt som landets egna medborgare redan har. Den ökning av fritidsfiskarnas antal som detta förorsakar torde vara relativt obetydlig och utan ekonomisk betydelse för yrkesfisket.

Nordiska rådets *rekommendation* avser endast icke yrkesmässigt fiske. I niomannakommitténs lagförslag har använts olika uttryck för avgränsningen mot yrkesmässigt fiske.

I den *svenska lagtexten* föreslår kommittén, att begränsningen sker genom orden »med handredskap bedriva fritidsfiske i havet». I motiven anföres, att det hade legat nära till hands att införa begreppet icke yrkesmässigt fiske. Svårigheterna att avgränsa detta hade emellertid nyligen berörts i annat sammanhang (se proposition nr 151/1957 och tredje lagutskottets utlåtande nr 21/1957, s. 17). Med hänsyn härtill hade i stället uttrycket fritidsfiske valts. Utmärkande för detta var att fisket gav blott obetydliga fångster, vilka icke försålles och icke borde försäljas.

Vad angick begreppet handredskap anför kommittén, att icke heller detta torde behöva föranleda större vanskligheter vid tillämpningen. Till denna grupp, var att hänföra två av fritidsfiskares vanligaste redskap, nämligen dels spö, dels pilk m. fl. liknande redskap. Även här kunde gränsfall tänkas förekomma, vilka dock knappast behövde föranleda större svårigheter. Något avgörande skäl mot att införa begreppet syntes icke föreligga.

Remissyttrandena

Flera remissinstanser uttalar, att uttrycket *fritidsfiske* kan ge anledning till olika tolkningar. *Kammarkollegiet* ifrågasätter sålunda om inte detta uttryck med hänsyn till utvecklingen mot en allt mer ökad fritid blir för vitt och kan komma att inrymma även fiske, som har karaktär av binnäring. Det syntes därför — trots niomannakommitténs betänkligheter — böra övervägas, om man inte hellre i anslutning till rekommendationens ordalydelse borde använda uttrycket »icke yrkesmässigt fiske».

Fiskeristyrelsen erinrar om att någon klar definition på »fritidsfiske» inte torde finnas. Detta uttryck borde därför inte införas i lagen men kunde dock användas i en administrativ bestämmelse.

Hovrätten för Västra Sverige framhåller i likhet med fiskeristyrelsen, att uttrycken fritidsfiske och handredskap är för oklara att införas i lagen samt att avgränsningen därför bör ske i en administrativ författning.

Länsstyrelsen i Kalmar län och *Svenska sportfiskareförbundet* anser, att en klarare definition av det slags fiske, som avses i rekommendationen, bör ges — enligt länsstyrelsen redan i lagtexten.

Den i rekommendationen uttalade meningen att erhållen fångst inte skall få säljas understrykes av *fiskeristyrelsen, länsstyrelsen i Kalmar län* och *Malmöhus läns havsfiskeförening*.

Sveriges fiskares riksförbund har tillstyrkt förslaget under uttrycklig förutsättning, att fångst inte skall få placeras på marknaden vare sig genom direkt saluförande eller på annat sätt.

Svenska sportfiskareförbundet uttalar, att uttrycket fritidsfiske måste anses innebära att fisket skall avkasta relativt obetydliga fångster och att dessa inte skall försälgas. Förbundet framhåller vidare, att ur yrkesfiskarnas synpunkt skillnaden mellan att sälja och bortsänka fisk inte torde vara så stor eftersom i båda fallen marknaden påverkas i ogynnsam riktning.

Som tidigare nämnts framhåller fiskeristyrelsen och hovrätten för Västra Sverige att innebörden av uttrycket *handredskap* bör närmare angivas. *Fiskeristyrelsen* framhåller särskilt, att detta är nödvändigt med hänsyn till straffbestämmelserna. För att bestämmelserna skall bli klara och enkla förordar styrelsen att endast fiske med spö och pilk skall tillåtas. *Kammarkollegiet* anser det vara tillräckligt, att begreppet handredskap klarlägges i motiven. *Norrbottnens kustfiskareförbund* och *Svenska sportfiskareförbundet* uttalar, att handredskap torde omfatta bl. a. sådana redskap som utter. Sistnämnda förbund hemställer att, om blott sportfiske med spö och lina åsyftas, detta klart anges. *Länsstyrelsen i Hallands län* anser, att endast fiske med de egentliga sportfiskeredskapen spinn- eller kastspö, flugspö och lättspinn bör tillåtas.

Chefen för jordbruksdepartementet

Allmänna synpunkter

Varje svensk medborgare äger fiska med rörligt redskap i allmänt vatten och i stor utsträckning även i enskilt vatten. — — — En utlänning måste emellertid för att få fiska i frivatten söka tillstånd hos Kungl. Maj:t. Detta gäller även om han under en turistresa tillfälligt vill utöva fritidsfiske t. ex. med kastspö eller pilk vid havskust.

Såsom jag redan nämnt är reglerna om utlännings fiskerätt i vissa avseenden liberalare i våra nordiska grannländer. Detta gäller särskilt beträffande utlänningar som är bosatta där.

Frågan om att ändra lagstiftningen i de nordiska länderna så att större jämställdhet vinnes i fråga om fiskerätten har länge varit under diskussion. Spörsmålet behandlades av Nordiska rådet år 1954 och har därefter förekommit på rådets dagordning även åren 1956 och 1957. Sedan frågan efter motioner upptagits av 1957 års riksdag och föranlett skrivelse till Kungl. Maj:t, har Kungl. Maj:t berett Nordiska rådet tillfälle att avgiva yttrande i anledning av skrivelsen. Nordiska rådet har i anledning härav den 12 november 1958 rekommenderat regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att genomföra likställighet mellan egna medborgare och med-

borgare från annat nordiskt land beträffande icke yrkesmässigt fiske i havet i överensstämmelse med vad som anförts i rådets juridiska niomannakommittés utlåtande i spörsmålet den 3 februari 1958 med tillhörande lagutkast. I dessa lagutkast har, såvitt gäller Norge och Sverige, även förordats vissa ökade möjligheter för utlänningar över huvud taget att fiska utan att särskilt tillstånd erfordras. Rörande den närmare innebörden av riksdagens hemställan och Nordiska rådets rekommendation hänvisar jag till vad jag tidigare anført.

En allmän strävan har under senare år varit att i skilda avseenden jämställa nordiska medborgare med medborgare i det egna landet och att även i övrigt i vidgad utsträckning likställa utlänningar med egna medborgare. Enighet torde nu inom Norden råda om att även på fiskets område en liberalisering av gällande regler om utlännings rätt snarast bör ske såvitt gäller icke yrkesmässigt fiske. Nuvarande krav på tillstånd har, när det gäller fritidsfisket, inte kunnat upprätthållas och har stundom vållat irritation. Tidigare har ur militär synpunkt starka invändningar rests mot en lindring i kravet på att utlänningar blott efter särskilt tillstånd skall få fiska på frivattnen i havet. Skälet härtill har främst varit den möjlighet att företaga lodning som erbjudit sig i samband med fiske med pilk och liknande redskap. Chefen för försvarsstaben har emellertid, efter hörande av chefen för marinen, i sitt remissyttrande uttalat, att nyssnämnda form av illegal verksamhet med hänsyn till den tekniska utvecklingen numera har mindre betydelse och att han därför inte motsätter sig att rekommendationen genomföres. Han framhåller dock vikten av att likställigheten inte får gälla inom militära skyddsområden. Då militära skäl sålunda inte torde hindra att åtgärder i huvudsak enligt Nordiska rådets rekommendation genomföres, anser jag att sådana nu bör vidtagas. Efter vad som framkommit vid överläggningen med representanter för berörda departement i Danmark, Finland och Norge torde denna åsikt delas av regeringarna i dessa länder. Det finns stor sannolikhet för att lagstiftningsåtgärder i enlighet med rekommendationen kommer att vara genomförda i grannländerna den 1 juli 1960.

Vid redogörelse för huvuddragen i de åtgärder jag föreslår torde jag först få behandla frågan om de ändringar som synes lämpliga i fråga om den fiskerätt, som bör tillkomma *alla utlänningar*.

I niomannakommittés lagutkast föreslås, att utlänning, som sedan minst två år har hemvist i riket, skall vara helt likställd med svensk medborgare i avseende å fiske, alltså även yrkesmässigt fiske. I fråga om havsfisket motsvarar detta förslag helt vad som gäller i Danmark. Likställigheten gäller i Norge alla som har hemvist där utan krav på att bosättningen skall ha varat viss tid, och skall enligt kommittéförslaget utvidgas såtillvida att rätt till sportfiske med handredskap i havet skall föreligga för alla utlänningar, alltså även för sådana som inte har hemvist i landet. Det rekommenderade svenska lagutkastet innebär att utlänning, som har hemvist här sedan två år, skall ha rätt att fiska även på frivattnet i insjöarna Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälaren och Storsjön (i Jämtland).

Niomannakommittés förslag i denna del har tillstyrkts av det stora fler-

talet remissinstanser. Kammarkollegiet och länsstyrelsen i Stockholms län har emellertid uttalat betänkligheter mot att likställigheten skall gälla även yrkesmässigt fiske. Det stora flertalet av de utlänningar, som kommer att beröras av förslaget, torde emellertid, såsom kommittén uttalat, vara medborgare i något av de nordiska grannländerna. I Danmark och Norge gäller beträffande domicilierade utlänningars rätt ingen inskränkning till icke yrkesmässigt fiske. Vid dessa förhållanden anser jag inte motiverat att för Sveriges del göra sådan inskränkning. Nyssnämnda länsstyrelse ifrågasätter även om utlänningarnas fiskerätt skall gälla även i frivattnen i de stora sjöarna. Detta spörsmål uppkommer inte i de övriga nordiska länderna. Enligt min mening finns inte tillräckliga skäl att i denna del frånga niomannakommitténs förslag. Fullständig likställighet mellan svenska medborgare och här domicilierade utlänningar i fråga om rätt till fiske bör därför genomföras.

Jag övergår härefter till att behandla det spörsmål, som rekommendationen närmast avser, eller *rätt för medborgare i andra nordiska länder att oberoende av om de äga hemvist här i riket, bedriva icke yrkesmässigt fiske*. Niomannakommitténs svenska lagutkast innebär i denna del, att medborgare i Danmark, Finland, Island och Norge skall bli likställda med svenska medborgare i fråga om fritidsfiske med handredskap i havet. För Danmark, Finland och Norge föreslås bestämmelser av i stort sett samma innebörd.

I enlighet med niomannakommitténs lagutkast bör fisket i princip få utövas i allmänt vatten i havet och — i samma utsträckning som det är tillåtet för envar svensk medborgare — jämväl i enskilt vatten i havet. I några remissyttranden har emellertid påyrkats, att undantag skall göras för *Nedertorneå kommun* i Norrbottens län. För skärgården utanför Torne älvs mynning gäller vissa särskilda bestämmelser angående gränsdragningen mellan allmänt och enskilt vattenområde (4 § gränslagen). Vidare gäller enligt en konvention med Finland och kungörelsen 1928:6 särskilda bestämmelser för fiskets bedrivande i bl. a. allt vatten i skärgården utanför Torne älvs mynning inom svenska och finska Nedertorneå socknar. Arbete med översyn av nämnda konvention pågår. I Norrbottens län är fisket med rörligt redskap liksom på övriga kuststräckor helt fritt i allmänt vatten. I enskilt vatten i havet är sådant fiske likaledes fritt, dock med den inskränkningen att fisket inte får avse lax. De remissinstanser, som företräder Norrbottens län, har gjort gällande, att en frigivning av fisket på rekommenderat sätt i Nedertorneå skärgård skulle medföra avsevärt ökade olägenheter för yrkesfiskarna samt nödvändiggöra en skärpt övervakning, som kunde framkalla irritation. Det är givet att liknande synpunkter kan anläggas även för andra kuststräckor. Emellertid gäller redan nu särskilda regler för fiskevattnen i Nedertorneå skärgård och förhållandena där synes, såsom nyssnämnda remissinstanser påpekat, vara så speciella att ett undantag framstår som befogat. De finska representanterna vid de nordiska överläggningarna har förklarat, att de inte hade något att erinra mot att sådant undantag göres.

Enligt förslaget skall alla utlänningar, som bott här minst två år, få fiska även i frivattnet i *de stora sjöarna*. Såsom bl. a. hovrätten för Västra Sverige påpekat ligger det då nära till hands att medgiva nordiska medborgare på mera tillfälligt besök samma rätt. En sådan utsträckning kan emellertid tidvis medföra en avsevärd ökning av antalet fiskande i dessa sjöar, där fiskbeståndet inte på samma sätt som i havet kan återställas utan särskilda åtgärder. Nordiska medborgare på tillfälligt besök vid sjöarna torde vidare relativt lätt kunna utverka medgivande av fiskerättsägare att där fiska på enskilt vatten. Härtill kommer att den föreslagna rätten i de övriga nordiska länderna blott avser fiske i havet. Det synes därför ej finnas anledning att nu gå längre än som föreslagits i niomannakommitténs lagutkast.

Vid överläggningarna har man varit enig om att spörsmålet om en utökning av likställigheten till att avse jämväl yrkesmässigt fiske i detta sammanhang inte bör upptagas till behandling. För denna åsikt, vilken jag delar, talar främst att rekommendationen endast avser *icke yrkesmässigt fiske*.

Niomannakommittén har framhållit, att likställigheten endast bör avse fiske såsom fritidssysselsättning utan ekonomisk betydelse och »i synnerhet utan att fångsten avhändes mot betalning». Även från yrkesfiskarnas sida har såväl i Sverige som i Danmark och Norge bestämt påyrkats, att fångsten inte skall få försäljas. I Finland avses begränsningen mot det yrkesmässiga fisket skola ske genom uttrycket »husbehovs- och rekreationsfiske». Enligt vad som upplysts vid de tidigare nämnda överläggningarna anses detta uttryck i Finland innebära att fångst inte får säljas. Då det är tveksamt huruvida i uttrycket fritidsfiske ligger ett kategoriskt förbud mot att fångst säljes, är det givetvis av stor vikt att bestämmelserna utformas så att man klart kan avgöra om en överträdelse skett. Med hänsyn härtill och för att vinna överensstämmelse med de bestämmelser, som enligt uttalanden vid de nordiska överläggningarna kommer att föreslås i Danmark och Norge, synes det vara lämpligt, att i författningsbestämmelse direkt anges att fångst inte får försäljas.

Niomannakommitténs förslag innebär vidare den inskränkningen, att fisket endast skall få ske med *handredskap*. Av motiven framgår, att man därvid endast avsett spö, pilk och liknande redskap. Såsom några remissinstanser påpekat finns inte någon vedertagen definition av uttrycket handredskap. Detta omfattar enligt vanligt språkbruk säkerligen — förutom nyssnämnda redskap — bland annat handmanövrerade nätredskap. Enligt Nordiska rådets rekommendation torde emellertid här avsett fiske få utövas endast med vissa redskap, som är försedda med krok. Detta synes uttryckligen böra angivas i författningstexten, lämpligen på sätt som, enligt vad jag nyss anfört, angivits i niomannakommitténs motiv.

Även om de nu angivna lindringarna i fråga om fiskerätten för utlänningar genomföres, kommer, som jag tidigare nämnt, att kvarstå en hel

del fall då utlänningar inte får fiska utan *särskilt tillstånd*. I många av dessa framstår det som ett alltför tidsödande och omständligt förfarande att tillståndsärendet skall prövas av Kungl. Maj:t, särskilt som de militära synpunkter, vilka i sådant ärende bör beaktas, numera har minskat i betydelse.

Vill man effektivt upprätthålla kravet på att utlänningar på kortare besök i Sverige skall utverka tillstånd för att fiska här, torde det vara nödvändigt att finna en smidigare form för tillståndsgivningen än den nu gällande. I enlighet med riksdagens rekommendation i anledning av 1957 års riksdagsrevisorerers berättelse samt kammarkollegiets förslag (propositionen s. 21 f.) synes därför sådan lagändring böra genomföras att Kungl. Maj:t kan delegera tillståndsgivningen till myndighet. Delegationen synes emellertid tills vidare blott böra avse tillstånd till fritidsfiske. I viss överensstämmelse med vad som gäller beträffande tillstånd för svensk medborgare att med fast redskap fiska i allmänt vatten torde delegationen böra ske till fiskeristyrelsen, då det gäller generella tillstånd, samt jämväl till länsstyrelsen, då det gäller rätt för viss person att fiska inom visst län. Avser tillståndet endast fritidsfiske med handredskap under en kortare tid, förslagsvis 14 dagar, synes tillstånd böra kunna lämnas även av polismyndigheten i orten. En sådan möjlighet torde vara av stort värde för en utlänning under semesterresa eller som provisorium i avbidan på att frågan om tillstånd avseende en längre tid skall hinna prövas av fiskeristyrelsen eller länsstyrelsen.

Vad angår frågan om den *författningsform*, i vilken de föreslagna bestämmelserna bör utfärdas, har niomannakommittén av principiella skäl föreslagit, att såväl stadgandena om de domicilierade utlänningarnas rätt som de speciella likställighetsreglerna för medborgare i andra nordiska länder skall införas direkt i lagtexten. I remissyttrandena över rekommendationen har i allmänhet denna fråga ej diskuterats. För egen del ansluter jag mig till den av hovrätten för Västra Sverige uttryckta åsikten, att den för domicilierade utlänningar föreslagna generella rätten till fiske bör inskrivas direkt i lagtexten. I fråga om likställighetsreglerna för nordiska medborgare synes däremot, såsom nämnda hovrätt och fiskeristyrelsen anför, starka skäl tala för att de införas i en kungörelse, som Kungl. Maj:t utfärdar med stöd av bemyndiganden i 4 och 21 §§ fiskerättslagen. Såsom nämnda myndigheter framhållit bör sådana begrepp som fritidsfiske och handredskap inte utan tvingande skäl införas i fiskerättslagen. Mot en sådan åtgärd talar även önskemålet att bestämmelserna smidigt skall kunna anpassas efter vunna erfarenheter och utvecklingen av det nordiska samarbetet. Sveriges fiskares riksförbund har framhållit, att man bör sträva efter full jämställdhet för nordiska medborgare i fråga om fiske i nordiska vatten. En lagändring, som inskränker jämställdheten till fritidsfiske med handredskap i havet, kan försvåra en utvidgning av de nordiska medborgarnas fiskerätt till att avse fritidsfiske även i de stora sjöarna eller yrkes-

fiske. Det kan vidare erfarenhetsmässigt visa sig lämpligt att ändra omfattningen av de redskap som skall få användas eller att karakterisera arten av fisket med något annat ord än fritidsfiske. Jag förordar därför, att i lagen blott införes bestämmelser om de domicilierade utlänningarnas fiskerätt samt om bemyndigande för Kungl. Maj:t att delegera tillståndsprövningen till myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer.

I enlighet med det anförda har inom departementet upprättats *förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske* (propositionen s. 33).

Därest lagförslaget antages, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att i kungörelse meddela bestämmelser om de förutsättningar, under vilka medborgare i andra nordiska länder utan särskilt tillstånd skall få fiska här i riket på allmänt eller eljest fritt vatten, samt om delegation av den tillståndsprövning, som även efter lagförslagets genomförande i vissa fall kommer att erfordras. Ett utkast till sådan kungörelse har utarbetats inom departementet (propositionen s. 34 f.). Med hänsyn särskilt till vad Nordiska rådet uttalat rörande den lämpliga författningsformen torde det vara av värde för riksdagen att erhålla upplysning om hur en sådan kungörelse — med utgångspunkt från utredningen i detta ärende — enligt min mening kan utformas.

Utskottet

En grundläggande skillnad består i svensk fiskerätt mellan enskilt fiske och fritt fiske. En utlänning som äger eller arrenderar ett enskilt fiske är, när det gäller möjligheten att utnyttja fisket, jämställd med en svensk ägare eller arrendator. När det däremot gäller det fria fisket, d. v. s. rätten för envar att fiska på allmänt vatten och på enskilt vatten i de fall detta får ske utan hinder av enskild fiskerätt, är denna rätt förbehållen svenska medborgare. Endast efter tillstånd av Kungl. Maj:t får utlänning utöva frifiske. Det genom propositionen framlagda lagförslaget avser att i fråga om rätten till frifiske införa likställighet mellan svenska medborgare och utländska medborgare som är stadigvarande bosatta i Sverige. Utskottet finner förslaget välgrundat och tillstyrker detsamma.

Oaktat lagförslaget gäller utlänningar över huvud taget, är det emellertid uppenbart att förslaget kommer att få sin huvudsakligaste betydelse för medborgare i våra nordiska grannländer. Förslagets räckvidd är emellertid i andra avseenden begränsad och omfattar icke fiske som bedrivs av sådana utlänningar som tillfälligt uppehåller sig här. Departementschefen uttalar emellertid att han ämnar föreslå att i administrativ ordning med stöd av 4 och 21 §§ fiskerättslagen utfärdas kungörelse, som medger medborgare i de övriga nordiska länderna rätt att bedriva och utöva frifiske under förutsättning att detta bedrivs såsom fritidsfiske och endast med hundred-

skap. En dylik påbyggnad av den reform som innefattas i propositionens lagförslag står i överensstämmelse med vad Nordiska rådet föreslagit och utskottet uttalat i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 13/1957. Det skall icke bestridas att den här bebådade reformen kan komma att medföra olägenheter för yrkesfisket i en del fall. Sådana olägenheter föreligger emellertid redan nu, och det är ej sannolikt att de kommer att i mera betydande utsträckning öka genom att även övriga nordiska länders medborgare tillåtes att i den begränsade utsträckning varom nu är fråga utnyttja det fria fisket vid våra kuster.

Utskottet vill alltså tillstyrka en reform i den av departementschefen angivna riktningen. Fortfarande är det dock långt kvar till vad som måste betraktas som det slutliga målet, nämligen en för alla de nordiska länderna gemensam och enhetlig lagstiftning på fiskerättens område. Utskottet hoppas därför att förevarande lagförslag och däri omnämnda ytterligare författningsförslag kommer att följas av andra som syftar mot det sålunda angivna målets förverkligande.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 8 mars 1960

På tredje lagutskottets vägnar:

HUGO OSVALD

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Osvald, Göran Karlsson, Georg Carlsson, Kristiansson*, Ebbe Ohlsson, Alexanderson*, Herbert Larsson och Wirmark;

från andra kammaren: herrar Levin, Åhman, fru Torbrink, herrar Andersson i Ryggestad, Persson i Tandö, Wachtmeister, Grebäck och Turesson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.